اندیشکده راهبردی تبیین
مجموعه مقالات –مرداد ماه ۱۳۹۶

ویژگی های داعش مطلوب آمریکا

مجموعه مقالات

ویژگی های داعش مطلوب آمریکا

کاری از اندیشکده راهبردی تبیین

وبسایت اندیشکده : www.Tabyincenter.ir

نشانی : تهران، خیابان پاسداران، چهارراه فرمانیه، خیابان بوستان، خیابان نسترن، پلاک ۳۲

کد پستی : ۱۵۸۵۶۸۶۷۱۱

تلفن : ۲۶۱۵۳۳۲۹

نمابر : ۲۶۱۵۳۲۳۹

پس از سربرآوردن داعش و اشغال موصل از سوی این گروه تروریستی ، مبارزه با آن به یکی از محورهای مهم برخی کشورهای منطقه ای و بین المللی تبدیل شد. در این میان ایالات متحده آمریکا که مدعی است تنها ابرقدرت جهان می باشد، سعی کرد تا در قامت رهبری این مبارزه ظاهر شود. ائتلاف بین المللی مبارزه علیه داعش، خروجی نهایی این تلاش آمریکا بود که خسارت سنگین و چشمگیری به داعش وارد نساخت. اما در این میان، برخی اظهارنظرهای مقامات آمریکایی در کنار موارد تحلیلی، نشان می دهد که این گروه بی ارتباط با واشنگتن نیست. سخنان ترامپ در کوران مبارزه های انتخاباتی، یکی از این موارد بود. این بدان معناست که داعش اساسا یک بازیگر مطلوب برای آمریکا است البته به شرطی که تحت مدیریت و کنترل غیرمستقیم آن باشد. لذا آمریکا از مبارزه با داعش، فارغ از نیات ظاهری، در پی کنترل آن است و طبیعی است که در ویژگی ها و صفات داعشی که کنترل را بپذیرد و نپذیرد، تفاوت های معناداری وجود دارد.

از طرفی رهبر معظم انقلاب اسلامی در این خصوص طی بیاناتی اظهار داشته اند: «این ها با کنترل نشدگی داعش مخالفند؛ امّا داعشِ کنترل شده را که توی دست خودشان باشد میخواهند و اگر کسی بخواهد این پدیده را نابود کند و از بین ببرد، جدا جلویش می ایستند.» از این رو در این مطلب سعی داریم ضمن بررسی منافع امریکا از قدرت گیری داعش و اظهار نظر مقامات آمریکایی در خصوص نقش این کشور در تشکیل و قدرت یافتن آن، به ویژگی های داعش مطلوب آمریکا بپردازیم.

منافع آمریکا از قدرت گیری داعش در منطقه

آمریکا از قدرت گرفتن داعش در منطقه منافع متعددی را دنبال می کند. این منافع در یک نگاه کلی شامل منافع تمدنی، سیاسی، نظامی و اقتصادی است که هریک

راتشریح خواهیم کرد.

منافع تمدنی

مهم ترین هدف تمدنی آمریکا از قدرت گرفتن داعش مخدوش کردن چهره اسلام بوده است. معرفی اسلام به عنوان دین خشونت که ابتدا با زور شمشیر گسترش یافته و هم اکنون با تروریسم، جهان را به نابودی و نیستی می کشاند یکی از اهداف دیرینه غرب است. اگرچه واشنگتن ازابتدا نیز رابطه خوبی با اسلام به ویژه اسلام سیاسی نداشت اما پروسه اسلام هراسی را با حادثه ۱۱ سپتامبر و القاعده به صورت جدی تر آغاز کرد و هم اکنون به خشن ترین نوع آن یعنی داعش رسیده است. اسلامی که داعش خود را مروج آن معرفی کرده است چیزی جز کشتار و خونریزی نیست و این دقیقا همان چیزی است که امریکا از ظهور داعش دنبال می کند. به بیان دیگر امریکا درصدد است با حمایت از داعش بزرگترین ضربه را به اسلام بزند.

منافع سیاسی

با تغییرات دو دهه گذشته در غرب آسیا، دولت عراق به مرور به دولت متحد ایران در منطقه تبدیل شده است. سوریه هم که از گذشته عمیقا متحد ایران بوده است و توانست در برابر همه هجمه ها و اقدامات مسلحانه گروه های تروریستی در قدرت باقی بماند. حزب‌الله و حماس هم که گروه‌های مورد حمایت ایران هستند، به ترتیب در لبنان و غزه به قدرت نسبی رسیدند.

به این شکل، تهدید ایجاد دامنه نفوذ ایران از غرب افغانستان تا مدیترانه، شکل گرفت. این چالشی بزرگ برای متحدان آمریکا، نفوذ ایالات متحده بر قیمت نفت و همچنین مبارزه واشنگتن با گروه‌های مورد حمایت ایران است. آمریکایی ها بیش از یک دهه است که در تلاش هستند تا از این نفوذ بکاهند. بنابراین حضور داعش در این منطقه و درگیر شدن ایران برای مبارزه با آن می تواند به نوعی منجر به کاهش قدرت ایران و موزانه قدرت در این منطقه به نفع متحدین آمریکا باشد.

از طرف دیگر با معطوف شدن ایران به داعش، توجهات از سمت رژیم صهیونیستی که دشمن اصلی در منطقه است، برداشته می شود و این رژیم با امنیت بیشتری می تواند اهداف خود را دنبال نماید.

منافع نظامی

منافع نظامی ایالات متحده آمریکا از حضور داعش در منطقه نیز با منافع سیاسی آن ها گره خورده است. از طرفی کشورهای مختلف با وجود حضور داعش همواره احساس ناامنی داشته و با قراردادهای نظامی مختلف سعی در حمایت آمریکا از خود را دارند. از طرف دیگر حضور نظامی داعش در منطقه منجر به رویارویی نظامی ایران و متحدینش با آنها می شود و به این ترتیب هدف استراتژیک امریکا برای مقابله با قدرت نظامی ایران و در مقابل افزایش قدرت رژیم صهیونیستی محقق می شود.

> آمریکا همواره از ناامن نشان دادن مناطق مختلف دنیا سودهای اقتصادی کلانی کسب کرده است. چرا که بزرگترین شرکت های تسلیحات سازی در این کشور هستند و کشورها با خرید تسلیحاتی از این شرکت ها سعی در افزایش امنیت خود دارند.

منافع اقتصادی

آمریکا همواره از ناامن نشان دادن مناطق مختلف دنیا سودهای اقتصادی کلانی کسب کرده است. چرا که بزرگترین شرکت های تسلیحات سازی در این کشور هستند و کشورها با خرید تسلیحاتی از این شرکت‌ها سعی در افزایش امنیت خود دارند. از طرفی کشورهای کوچک مثل کشورهای حاشیه خلیج فارس با بستن قراردادهای امنیتی دو جانبه تامین امنیت خود را به آمریکا واگذار می کنند. بنابراین حضور داعش در غرب آسیا باعث افزایش ناامنی در منطقه و به تبع آن تامین منافع اقتصادی آمریکا از این وضعیت خواهد شد.

اظهارات مقامات آمریکایی در خصوص ایفای نقش آمریکا در ایجاد داعش

برای اکثر تحلیل گران حوزه بین الملل مشخص شده است که داعش با حمایت آمریکا قدرت گرفت. اگرچه مقامات رسمی آمریکا که در این مسئله نقش اصلی را داشتند تقریبا سکوت کرده اند اما برخی دیگر از دولتمردان این کشور اظهاراتی داشته اند که به وضوح نشان می دهد که آن ها در ایجاد و قدرت گرفتن داعش نقش بسزایی را ایفا کرده اند. در ادامه به برخی از مهم ترین آن ها اشاره خواهیم کرد.

-«رند پال» سناتور جمهوری خواه آمریکا، سیاست‌های نادرست این کشور و مداخله‌ی بیش از حد در بحران سوریه را عامل به وجود آمدن پناهگاهی مناسب برای تروریست‌های غرب آسیا و کشیده شدن هرج‌ومرج به شمال عراق می‌داند. وی یکی از دلایل تقویت داعش را ارسال سلاح‌های آمریکایی برای متحدان این گروه در سوریه عنوان می‌کند و می‌گوید: داعش در سوریه متحد ما بود. ما برای عقب راندن نیروهای

وفادار به دولت دمشق، به شبه‌نظامیان سلاح دادیم و مکانی امن برای این افراد در سوریه درست کردیم. به نظر من، دخالت ما در سوریه منجر به اوضاع جاری عراق شد.(۱)

-«ریچارد هیدن بلک» عضو جمهوری‌خواه مجلس سنای ایالت ویرجینیای آمریکا، با استناد به تحقیقات یک آژانس اطلاعاتی دفاعی آمریکا در سال ۲۰۱۳، که افشاگر روابط میان واشنگتن و تکفیری‌ها بود، گفت: «آن‌ها حقیقتاً یکسان و یکی هستند. آن‌ها بخشی از یک ارتش مشترک هستند.» هیدن بلک به برنامه‌های آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) برای انتقال سلاح از لیبی به ترکیه و از آنجا به سوریه برای تأمین تسلیحاتی معارضان به‌اصطلاح «میانه‌رو» اشاره کرد و گفت این اقدام به برنامه‌ای بی‌هدف برای تأمین تسلیحاتی همه‌ی گروه‌های مسلح، مشخصاً داعش و القاعده، تبدیل شده است. این مقام آمریکایی اظهار داشت: «ما این کار را به طور غیرمستقیم انجام می‌دهیم؛ چرا که انجام مستقیم آن غیرقانونی است.»(۲)

«مایکل اشپرینگ من» دیپلمات بازنشسته‌ی وزارت خارجه‌ی آمریکا، که در اواخر دوران کاری‌اش در دفتر اطلاعات و پژوهش‌های این وزارتخانه مشغول به کار بوده نیز در کتاب جدیدش این موضوع را افشا کرده است که عملیات مخفیانه‌ی ایالات‌متحده همراه با متحدانش در غرب آسیا به تأسیس گروه‌های تروریستی ضدغربی منجر شده است. به نوشته‌ی این دیپلمات آمریکایی، این عملیات مخفی از زمان جنگ سرد تاکنون و برای اهداف کوته‌بینانه‌ی مختلفی اجرا شده‌اند.(۳)

-دونالد ترامپ رئیس جمهور منتخب آمریکا، نیز در سخنانی دولت اوباما را متهم کرد که به‌صورت فعالانه از گروه‌های افراطی سلفی که بعداً به داعش تبدیل شدند، حمایت کرده است. ترامپ بارها تأکید کرد من می‌خواهم بگویم که هیلاری کلینتون مکار نیز یکی از بنیان‌گذاران داعش است.(۴)(۵)

-«هیلاری کلینتون» وزیر خارجه سابق آمریکا و کاندیدای ریاست جمهوری سال ۲۰۱۶، در کتاب خود با عنوان «گزینه‌های دشوار» سخنان غافلگیر کننده‌ای را مطرح ساخته و اذعان کرده است که داعش در واقع ساخته دست آمریکا با هدف تقسیم غرب آسیا است. وی در این کتاب گفته است من به ۱۱۲ کشور جهان سفر کرده بودم و با برخی از دوستان این توافق حاصل شد تا به محض اعلام تاسیس داعش این گروه به رسمیت شناخته شود اما ناگهان همه چیز فروپاشید. توافق شده بود تا دولت اسلامی (داعش) در روز ۵ / ۷ / ۲۰۱۳ اعلام شود و ما منتظر اعلام تاسیس آن بودیم تا ما و اروپا هرچه سریعتر آن را به رسمیت بشناسیم.(۶)

مصادیق رفتاری داعش در جهت تامین منافع آمریکا

مصادیق بسیاری وجود دارد که بیانگر آن است که داعش در جهت تامین منافع ایالات متحده گام برمی دارد که به برخی از مهم ترین آن ها اشاره خواهیم کرد.

به آشوب کشاندن منطقه در راستای اهداف کلان آمریکا

حمله به سوریه و تضعیف آن و جبهه مقاومت به نفع رژیم صهیونیستی و آمریکا(۷)

به آشوب کشاندن عراق و به تبع آن ناامنی در مرزهای ایران

حمله تروریستی به تهران و ناامن نشان دادن ایران

ایفای نقش به عنوان ابزار فشار بر حکومت های منطقه و به تبع آن سرازیر شدن سودهای کلان اقتصادی به سمت آمریکا.

ایجاد پایگاه نظامی آمریکا در شمال سوریه به بهانه مبارزه با داعش در این کشور

و ...

مصادیق رفتاری داعش در مخالفت با منافع آمریکا

اگرچه داعش به صورت مستقیم و غیر مستقیم با حمایت آمریکا و هم پیمانانش شکل و قدرت گرفت اما این روند در برخی از موارد آن گونه که آن ها می خواستند پیش نرفت. برخی از مصادیق رفتاری این گروه تروریستی بیانگر این مسئله است. البته آمریکا از همین اقدامات هم سعی کرده تا بیشترین بهره را ببرد:

بمب گذاری های متعدد در شهرهای اروپا و آمریکا که در تضاد با منافع ایالات متحده است.

حمله داعش به ترکیه و به خطر افتادن پایگاه هوایی اینجرلیک آمریکا در این کشور.

کشتار مسیحیان و ایزدی های عراق که مورد حمایت آمریکا بودند.

مقابله و جنگ با کردهای عراق و سوریه که از حمایت آمریکا برخوردار هستند.

و...

ویژگی های داعش مطلوب آمریکا

با توجه به مطالبی که گفته شد به این مسئله می پردازیم که ویژگی های داعش مطلوب آمریکا شامل چه مواردی می شود. به بیان دیگر داعش چه ویژگی هایی باید

داشته باشد تا منافع آمریکا را تامین نماید. سه ویژگی در این خصوص ذکر می شود. قطعا موارد دیگری نیز وجود دارد؛

عدم تهدید منافع راهبردی آمریکا و متحدان

یکی از مهم ترین ویژگی هایی که داعش برای مطلوب شدن از دیدگاه آمریکا باید داشته باشد بحث عدم تهدید منافع راهبردی آمریکا و متحدانش است. یکی از مهم ترین منافع راهبردی آمریکا در منطقه تامین امنیت رژیم صهیونیستی است. داعش مطلوب آمریکا داعشی است که در صدد ضربه زدن به این رژیم و کاهش امنیت آن نباشد. از طرف دیگر جریان آزاد انتقال نفت از خلیج فارس نیز یکی دیگر از محورهای منافع راهبردی امریکا است که نباید به خطر بیفتد. امنیت اتحادیه اروپا و عدم حضور داعش در خاک امریکا نیز از مصادیق منافع راهبردی امریکا محسوب می شود که آمریکا انتظار ندارد داعش آن را با مشکل مواجه نماید.

شکاف در جهان اسلام

آمریکا همواره در صدد شکاف در جهان اسلام و بهره برداری از آن به نفع خودش بوده است. داعش در ذات خود به کمک خشونت هایی که به همراه سایر گروه های سلفی از جمله جبهه النصره مرتکب می شود، همان برداشتی را در اختیار واشنگتن می گذارد که می خواهد. برداشتی که در جهت تکمیل تصویری منفی از اسلام بوده و از شروع حادثه ۱۱ سپتامبر تاکنون استمرار دارد. از آن زمان واشنگتن حمله ای بین المللی را علیه تروریسم مدنظر خود شروع کرد و حالا این حوادث نیز در ادامه همان است.

روشن است که واشنگتن چند دهه است بر مسایل طایفه گرایی انگشت گذاشته و از آنها بهره برداری می کند. موضع آمریکا در این باره از زمان شروع حمله عراق به ایران روشن بود زیرا بر شکاف بین سنی و شیعی دامن می زد. واشنگتن به خوبی می داند که این شکاف طایفه گرایی در نهایت موجب نابودی اسلام و مسلمین خواهد شد. بنابراین باید گفت که واشنگتن تاکنون موفقیت های زیادی دست کم در عراق بدست آورده است. آمریکا در این کشور از شیعیان در برابر اهل سنت دفاع کرد و حالا به سمت دیگر متمایل شده و از اهل سنت علیه شیعیان حمایت می کند. واشنگتن احساس می کند اهل سنتی که روزی گروه های مقاومت علیه اشغالگری تشکیل می دادند، امروز گروه های مقاومت را علیه دولت مرکزی مورد حمایت شیعیان تشکیل می دهند.(۸) هرچه اقدامات داعش منجر به فاصله گرفتن کشورهای مسلمان از یکدیگر و اختلاف شود، از نظر آمریکا مطلوب تر است.

تهدید ایران

مهم ترین مشکل آمریکا در منطقه ایران است. داعشی که تهدید کننده منافع ایران و تضعیف کننده محور مقاومت باشد، بیشترین نفع را برای آمریکا دارد. بسیاری از مقامات و گزارش های نهادهای نظامی و اطلاعاتی آمریکا، ایران را جدی ترین خطر برای آمریکا در منطقه می دانند به طوری که «مایک پومپئو» رئیس سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) در گفت وگو با شبکه تلویزیونی ام.اس.ان.بی.سی گفته است که در هفت سال گذشته نفوذ ایران در منطقه غرب آسیا فاجعه بار بوده و

> آمریکا همواره در صدد شکاف در جهان اسلام و بهره برداری از آن به نفع خودش بوده است. داعش در ذات خود به کمک خشونت هایی که به همراه سایر گروه های سلفی از جمله جبهه النصره مرتکب می شود همان برداشتی را در اختیار واشنگتن می گذارد که می خواهد.

خطر این کشور برای منافع آمریکا درازمدت تر از داعش است.(۹) از این منظر اگر اقدامات داعش منجر به ناامنی و تضعیف ایران شود، گروه ها و کشورهای مورد حمایت ایران نیز تضعیف شده و بیشترین منفعت برای آمریکا به دست آمده است.

نتیجه گیری

از مجموع آن چه گفته شد می توان به این نتیجه رسید که پدیده ای به نام داعش محصول سیاست های اشتباه واشنگتن در غرب آسیا است، اشتباهی که از سال ها پیش آغاز شده و همچنان ادامه دارد. اگرچه قطار داعش در برخی از موارد از ریل خارج شده و به منافع آمریکا ضربه زده است اما آمریکا هم چنان از آن علی رغم مبارزه با آن، سود می جوید. آمریکا بر خلاف حضور در عراق و افغانستان هیچ گاه حاضر نشده است که از نیروهای زمینی ارتش خود برای مقابله با داعش استفاده کند و این مسئله نشان می دهد که عزم جدی برای مقابله با این گروه وجود ندارد. ویژگی های مطلوب داعش مورد نظر آمریکا عدم تهدید منافع راهبردی آمریکا و متحدان، تهدید ایران و شکاف در جهان اسلام است که این گروه همه آن ها را عملی کرده است و تا زمانی که این وضعیت ادامه داشته باشد، داعش به سود آمریکا عمل می کند.

منابع:

۱- دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، «۱۰ دلیل محکم برای ارتباط بین آمریکا و داعش»، منتشر شده در تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۱۹، قابل بازیابی در لینک زیر:

http://farsi.khamenei.ir/others-note?id=35214

۲-دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، «۱۰ دلیل محکم برای ارتباط بین آمریکا و داعش»، منتشر شده در تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۱۹، قابل بازیابی در لینک زیر:

http://farsi.khamenei.ir/others-note?id=35214

۳-Mintpressnews، Officials: ISIS Arose From US Support For al-Qaeda In Iraq، August 20, 2015:
http://www.mintpressnews.com/officials-islamic-state-arose-from-us-support-for-al-qaeda-in-iraq/208790/

۴-Politifact، Donald Trump suggests Barack Obama supported ISIS, but that's a conspiracy theory، June 15th, 2016:
http://www.politifact.com/truth-o-meter/statements/2016/jun/15/donald-trump/donald-trump-suggests-barack-obama-supported-isis-/

۵-اندیشکده تبیین، نگاه ترامپ به مسائل اساسی بحران سوریه، منتشر شده در تاریخ ۹۶/۳/۲۱، قابل بازیابی در لینک زیر:

http://www.tabyincenter.ir/19527

۶-خبرگزاری ایسنا، هیلاری کلینتون: داعش را خودمان ساختیم، منتشر شده در تاریخ ۹۳/۵/۱۵، قابل بازیابی در لینک زیر:

http://www.isna.ir/news/93051507194/

۷-اندیشکده تبیین، سناریوی مطلوب رژیم صهیونیستی: سوریه یکپارچه یا تجزیه شده؟، منتشر شده در تاریخ ۹۴/۱۲/۱۵، قابل بازیابی در لینک زیر:

http://www.tabyincenter.ir/11322

۸-شفقنا افغانستان، حقیقت رابطه بین "داعش" و آمریکا چیست؟، منتشر شده در تاریخ ۲۹ سرطان ۱۳۹۵، قابل بازیابی در لینک زیر:

http://afghanistan.shafaqna.com/topic/item/33969

۹-بی بی سی، رئیس سیا: خطر ایران برای منافع آمریکا درازمدت تر از داعش است، منتشر شده در تاریخ ۲۵ ژوئن ۲۰۱۷، قابل بازیابی در لینک زیر،

www.bbc.com/persian/world-40399040

مهم ترین هدف تمدنی آمریکا از قدرت گرفتن داعش، مخدوش کردن چهره اسلام بوده است. معرفی اسلام به عنوان دین خشونت که ابتدا با زور شمشیر گسترش یافته و هم اکنون با تروریسم جهان را به نابودی و نیستی می‌کشاند، یکی از اهداف دیرینه غرب است.

اندیشکده راهبردی تبیین

نشانی ما در شبکه های اجتماعی:

@Tabyincenter

نشانی پایگاه اینترنتی: www.Tabyincenter.ir

شماره تماس جهت اعزام سخنران: ۰۲۱-۲۶۱۵۳۲۳۹